

SUOMEN TEKIJÄNOIKEUDELLINEN YHDISTYS RY UPPHOVS RÄTTSLIGA FÖRENINGEN I FINLAND RF

31.3.2023 klo 17.00

VUODEN 2022 TEKIJÄNOIKEUSTEKO –TUNNUSTUS

Suomen tekijänoikeudellisen yhdistyksen hallitus on päättänyt myöntää hallitusneuvos Anna Vuopalle vuoden 2022 tekijänoikeusteko –tunnustuksen merkittävästä työstä suomen tekijänoikeuslainsäädännön kehittämisessä.

Anna Vuopala johti suuren paineen alaisena vuoden 2022 laajan lainmuutoksen valmistelun päätökseen ja puolusti hallituksen esitystä menestyksekkäästi eduskunnan valiokunnissa.

Lainvalmistelu ja -säädäntötyö ovat aivan omanlaisensa taitolaji. Nyt kyseessä oli kahden Euroopan unionin tekijänoikeutta koskevan direktiivin vaatimien muutosten tekeminen Suomen lakiin.

Näissä direktiiveissä on monenlaista asiaa: tiedonlouhintaa koskevat säännökset, kulttuurilaitoksia ja teosten käyttöä opetuksessa koskevat säännökset, sopimuslisenssiä koskeva uusi eurooppalainen säännöstö, lehtikustantajien uusi lähioikeus, laitonta verkkosisältöjen jakoa koskeva säännöstö, kohtuullisen korvauksen periaate ja mm. luovutussopimusten peruuttaminen sekä teosten edelleen lähettämistä koskevien säännösten uusiminen neutraaleiksi suhteessa käytettyyn tekniikkaan.

Toinen direktiiveistä, tekijänoikeutta digitaalisilla sisämarkkinoilla koskeva direktiivi, oli jo sen sääntämävaiheessa harvinaisen kiistanalainen. Erityisesti sen verkkosisällönjakopalveluja koskevien säännösten mukaiset uudet säännökset synnyttivät myös Suomessa vahvaa ristiaallokkoa.

Näiden säännösten muotoilun ja säätämisen vaativuusastetta lisäsi niiden perusoikeusherkkyys. Teosten poistamisvelvollisuuden katsotaan voivan koskettaa niiden palveluun lataamien henkilöiden perusoikeutta, erityisesti sananvapautta.

Lakihankkeen paineenalaisuutta lisäsi se, että Euroopan komissio oli jo vuonna 2021 aloittanut rikkomuskannemenettelyn Suomea kohtaan direktiivien täytäntöönpanon viivästyisestä. Oikeudenkäynnin avaaminen lähestyi ja tiedossa oli, että Suomelle asetettavat sakot olisivat merkittävät.

Tämä koko vuoden 2022 ja vielä vuodelle 2023 jatkunut lainsäädäntöhanke oli poikkeuksellisen vaativa ja poikkeuksellisen suuren huomion kohteena ja sen läpivieminen vaati todellista sisua ja sitä nyt paljon puhuttua resilienssiä.